

આરટીઈ એક્ટ નીચે સ્થાનિક સત્તામંડળ/
પંચાયતરાજ/સંસ્થાઓ (PRIs) ની ફરજોનું આકલન
(Activity Mapping) જાહેર કરવા બાબત.

ગુજરાત સરકાર

શિક્ષણ વિભાગ

ઠરાવ ક્રમાંક: પીઆરઈ/૧૪૧૪/૪૦૩/ક,

સચિવાલય, ગાંધીનગર

તારીખ:- ૨૩/૦૬/૨૦૧૪

વંચાણમાં લીધા:

- (૧) ભારત સરકારનો પત્ર એફ. નં. ૨-૪૪/૨૦૧૩-ઈઈ-૩ તા.૩૧.૧.૨૦૧૪
- (૨) શિક્ષણ વિભાગના ઠરાવ ક્રમાંક: પીઆરઈ-૧૧૧૨-જીઓઆઈ-૨૦-ક તા.૧.૨.૨૦૧૩
- (૩) શિક્ષણ વિભાગના ઠરાવ ક્રમાંક: પીઆરઈ-૧૧૧૨-જીઓઆઈ-૨૯-ક તા.૧૫.૫.૨૦૧૪
- (૪) સ્ટેટ પ્રોજેક્ટ ઓફિસ, એસએસએની દરખાસ્ત નં. એસએસએ/મકમ/૧૪/૭૨૩૨ તા.૨૪.૨.૨૦૧૪

ઠરાવ:-

આરટીઈ એક્ટની કલમ-૯ અંતર્ગત સ્થાનિક સત્તામંડળએ બજાવવાની ફરજોનો નિર્દેશ કરવામાં આવ્યો છે. એક્ટની કલમ-૨ (એચ) અન્વયે (તા.૧.૨.૨૦૧૩ નો ઠરાવ) થી સ્થાનિક સત્તામંડળ જાહેર કરવામાં આવેલ છે. તેને અનુલક્ષીને સ્થાનિક સત્તામંડળ/જિલ્લા પંચાયત અંતર્ગત વિવિધ સ્તરે બજાવવાની થતી ફરજોનું આકલન (Activity Mapping) સામેલ પરિશિષ્ટ-૧ અનુસાર જાહેર કરવામાં આવે છે.

૧. દરેક બાળકને મફત અને ફરજિયાત પ્રારંભિક શિક્ષણ પૂરું પાડશે. પરંતુ બાળકને યથાપ્રસંગ તેનાં માતા-પિતા અથવા વાલીએ યોગ્ય સરકાર અથવા સ્થાનિક સત્તાતંત્રે પ્રત્યક્ષ કે પરોક્ષ રીતે નાણાં પૂરાં પાડ્યાં હોય અથવા સ્થાપેલી માલિકીની કે નિયંત્રિત કરેલી શાળા સિવાયની શાળામાં પ્રવેશ અપાવ્યો હોય ત્યાં આવા બાળક અથવા માતા-પિતા અથવા વાલી બીજી શાળામાં બાળકના પ્રારંભિક શિક્ષણ અંગે કરેલા ખર્ચની ભરપાઈ મેળવવા માટે દાવો કરી શકશે નહિ.
૨. કલમ-૬માં નિર્દિષ્ટ કર્યાં મુજબ નજીકની શાળાની ઉપલબ્ધતા નિશ્ચિત કરશે.
૩. નબળા વર્ગનાં અને વંચિત જૂથમાં બાળકો સામે કોઈ પણ કારણસર પ્રારંભિક શિક્ષણ મેળવવા અને પૂરું કરવા ભેદભાવ ન રખાય અથવા તેમને અટકાવાય નહિ તે સુનિશ્ચિત કરશે.

૪. પોતાના ક્ષેત્રાધિકારની અંદર રહેતા ચૌદ વર્ષ સુધીની ઉંમરના બાળકોનું રેકર્ડ નિયત કરવામાં આવે તે રીતે રાખશે.
૫. પોતાના ક્ષેત્રાધિકારની અંદર રહેતા દરેક બાળકના પ્રાથમિક શિક્ષણમાં પ્રવેશ, હાજરી અને તે પૂરું કરવા અંગે દેખરેખ-નિયંત્રણ નિશ્ચિત કરશે.
૬. શાળાના મકાન સહિત આધાર માળખું, શૈક્ષણિક સ્ટાફ અને ભણવાની સામગ્રી પૂરાં પાડશે.
- ૭ અને ૧૧ કલમ-૪માં નિર્દિષ્ટ કરેલી ખાસ તાલીમ સગવડ પૂરી પાડશે. અને સ્થાળાંતરિત કુટુંબોના બાળકોનો પ્રવેશ નિશ્ચિત કરી આપશે.
૮. અનુસૂચિમાં નિર્દિષ્ટ કરેલાં ધોરણ અને માપદંડને અનુરૂપ પ્રાથમિક શિક્ષણની સારી ગુણવત્તા નિશ્ચિત કરશે.
૯. પ્રાથમિક શિક્ષણના અભ્યાસક્રમ અને શિક્ષણના કાર્યક્રમ સમયસર નિશ્ચિત કરશે.
૧૦. શિક્ષકો માટે તાલીમની સગવડ પૂરી પાડશે.
૧૨. પોતાના ક્ષેત્રાધિકારની અંદરની શાળાઓની કામગીરી પર દેખરેખ-નિયંત્રણ રાખશે, અને
૧૩. શૈક્ષણિક કેલેન્ડર નક્કી કરશે.

આ હુકમો વિભાગની સરખા ક્રમાંકની ફાઇલ પંચાયત વિભાગની તા.૬/૦૬/૨૦૧૪ ની નોંધથી મળેલ સંમતિ અન્વયે બહાર પાડવામાં આવે છે.

ગુજરાતના રાજ્યપાલશ્રીના હુકમથી અને તેમના નામે,

 (નિલેશ ત્રિવેદી)
 નાયબ સચિવ
 શિક્ષણ વિભાગ

પ્રતિ,

- માન.રાજ્યપાલશ્રીના અગ્રસચિવશ્રી,રાજભવન,ગાંધીનગર
- માન.મુખ્યમંત્રીશ્રીના સચિવશ્રી, સચિવાલય,ગાંધીનગર
- તમામ માન.મંત્રીશ્રીઓ/રાજ્યકક્ષાના મંત્રીશ્રીઓ/માન.સંસદીય
- સચિવશ્રીઓના અંગત સચિવશ્રી,સચિવાલય,ગાંધીનગર

- અગ્રસચિવશ્રી(શિક્ષણ)ના અંગત સચિવશ્રી,સચિવાલય,ગાંધીનગર
- અગ્રસચિવશ્રી(પ્રા.શિ.)ના અંગત સચિવશ્રી,સચિવાલય,ગાંધીનગર
- કમિશ્નરશ્રી,શાળાઓની કચેરી,ગુજરાત રાજ્ય,ગાંધીનગર
- પ્રાથમિક શિક્ષણ નિયામકશ્રી,ગુજરાત રાજ્ય,ગાંધીનગર
- સ્ટેટ પ્રોજેક્ટ ડાયરેક્ટરશ્રી,સર્વ શિક્ષા અભિયાન,સેક્ટર-૧૭,ગાંધીનગર.
- સચિવશ્રી,ગુજરાત મા.અને ઉ.માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ,ગાંધીનગર.
- એકાઉન્ટન્ટ જનરલશ્રી,રાજકોટ/અમદાવાદ
- તમામ મ્યુનિસિપલ કમિશ્નરશ્રી.
- તમામ જિલ્લા વિકાસ અધિકારીશ્રી.
- તમામ જિલ્લા પ્રા.શિક્ષણાધિકારીશ્રી/શિક્ષણાધિકારીશ્રી.
- સર્વે શાસનાધિકારીશ્રી,મહાનગરપાલિકા/નગરપાલિકા
- તમામ જિલ્લા તિજોરી અધિકારીશ્રી
- પગાર અને હિસાબ અધિકારીશ્રી, અમદાવાદ/ગાંધીનગર
- નિરીક્ષકશ્રી,સ્થાનિક ભંડોળ હિસાબ, ગુજરાત રાજ્ય,ગાંધીનગર.
- પ્રમુખશ્રી,ગુજરાત પ્રાથમિક શિક્ષણ સંઘ,ગુજરાત રાજ્ય,ગાંધીનગર.
- ✓ કોમ્પ્યુટર સેલ(વેબ સાઇટ મૂકવા સારું),શિક્ષણ વિભાગ,સચિવાલય,ગાંધીનગર.

આરટીઇ એક્ટ નીચે સ્થાનિક સર્. નીની ફરજોનું આકલન (Mapping)				
અનુ. ક્રમ	આરટીઇ એક્ટની કલમ-૯ નીચે સોપાયેલ ફરજો	પંચાયત રાજ સંસ્થાઓ		
		જિલ્લા પંચાયત	વચ્ચેની (તાલુકા) પંચાયત	
			ગ્રામ પંચાયત	
૧	(૧) દરેક બાળકને મફત અને ફરજિયાત પ્રાથમિક શિક્ષણ પૂરું પાડશે. પરંતુ બાળકને યથાપસંગ તેનાં માતા-પિતા અથવા વાલીએ યોગ્ય સરકાર અથવા સ્થાનિક સત્તાતંત્રે પ્રત્યક્ષ કે પરોક્ષ રીતે સારા એવા નાણાં પૂરાં પાડવાં હોય અથવા સ્થાયેલી માલિકીની કે નિયંત્રિત કરેલી શાળા સિવાયની શાળામાં પ્રવેશ અપાવ્યો હોય ત્યાં આવા બાળક અથવા માતા-પિતા અથવા વાલી બીજી શાળામાં બાળકના પ્રાથમિક શિક્ષણ અંગે કરેલા ખર્ચની ભરપાઈ મેળવવા માટે દાવો કરી શકશે નહિ.	<ul style="list-style-type: none"> વિશિષ્ટ જરૂરિયાતવાળા બાળકો, અનુ.જાતિ/અનુ.જનજાતિ, નબળા વર્ગના બાળકો અને કન્યાઓના શિક્ષણ અંગે નિરીક્ષણ અને યદેચ્છિત તપાસણી કરશે. તાલુકા (બ્લોક) અને ગ્રામ્ય સ્તરે આરટીઇ એક્ટની અમલવારીનું નિરીક્ષણ કરશે. 		<ul style="list-style-type: none"> 5-૧૪ વર્ષ વચ્ચેની વયજૂથના બાળકોના પ્રવેશ માટે તેમના વિસ્તારની સરકારી/સરકાર અનુદાનિત અને ખાનગી શાળાની યાદી જાળવશે. તેમના વિસ્તારના બધાજ બાળકોની યાદી જાળવવા અને 5-૧૪ વર્ષ વચ્ચેની વય જૂથના બાળકોની રજીસ્ટર નોંધો (Record) વાર્ષિક ધોરણે અધતન કરવાની વ્યવસ્થા ગોઠવવી. જેમાં ગામમાંથી સ્થળાંતર થઇ જતા અને આવતા બાળકોને પણ ધ્યાનમાં લેવાશે. ઉપરના આધારે બધાજ બાળકોએ શાળા પ્રવેશ મેળવ્યો છે તે સુનિશ્ચિત કરવું. શાળા બંધારના બાળકોને નામાંકન કરવા માટે આવતા બધાજ બાળકોને સમજાવવા અને તેમના વાલીઓ સંપર્ક કરી તેમને પણ સમજાવવા. ૨૫% બેઠકો ઉપર પ્રવેશ મેળવવા વિકલ્પ આપનારઓના ડિસ્ક્રીમીનાં, પાત્ર કરતાં તમામ બાળકોની અરજીઓ વિચારણામાં લઇ શકાય એવી સરળ અને પારદર્શિત પદ્ધતિ અપનાવવી.

૨	<p>કલમ-૬માં નિર્દિષ્ટ કર્યા મુજબ નજીકની શાળાની ઉપલબ્ધતા નિશ્ચિત કરશે.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ડચના આરટીઈ નિયમોમાં નિર્દેશ કરેલા ધોરણો મુજબ પાડોશના વિસ્તારોમાં શાળાની ઉપલબ્ધતા ચકાસવી. • જો નવી શાળા શરૂ કરવાની જરૂરિયાત હોય તો, તેના નિર્માણ માટે ત્વરીત નાણાં મળે તે નિશ્ચિત કરવું. • શાળામાં શિક્ષકની ઉપલબ્ધતા નિશ્ચિત કરવી. આ માટે શિક્ષકની ભરતી/પૂનઃ નિમણૂક કરવી પડશે. • આરટીઈ એક્ટ અંગે નીચેના કાર્યકર્તાઓને જાણકારી આપવી. • પડોશની શાળા નિશ્ચિત કરવા માટેના તાલુકા અને ગ્રામ્ય સ્તરેની ફરજોના નિરીક્ષણ કરવા. 	<ul style="list-style-type: none"> • પ્રાથમિક શાળા અને ઉચ્ચ પ્રાથમિક શાળા નિયત કરેલ હદ/વિસ્તાર માં આવેલી છે તે ચકાસણી કરશે. • નવી શાળા માટેની માંગણીઓ તપાસવી અને મંજૂર કરનાર સત્તાતંત્રને રજૂ કરશે. 	<ul style="list-style-type: none"> • નક્કી કરેલ ધોરણ મુજબ નજીકના વિસ્તારમાં શાળા ન હોય તો તે માટે માંગણી કરવી. • નવી પ્રાથમિક શાળા અને ઉચ્ચ પ્રાથમિક શાળા માટે જમીનની ઉપલબ્ધિ સુનિશ્ચિત કરવી. • નિર્માણ સત્વરે થાય તે સુનિશ્ચિત કરશે.
૩	<p>નબળા વર્ગનાં અને વંચિત જૂથમાં બાળકો સામે કોઈ પણ કારણસર પ્રારંભિક શિક્ષણ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ભેદભાવ રહીત વર્તન રખાય તે માટે દેખ-રેખ અને નિરીક્ષણ કરશે. 		<ul style="list-style-type: none"> • વંચિત જૂથ અને નબળા વર્ગના બાળકોની હાજરી અને નિયમિતતાની નોંધ રાખશે.

	<p>મેળવવા અને પૂરું કરવા લેદભાવ ન રખાય અથવા તેમને અટકાવાય નહિ તે સુનિશ્ચિત કરશે.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ડાહ્યા રહીત વર્તન રાખવા માટે તાબાના કાર્યકર્તાઓને જાણકારી 		<ul style="list-style-type: none"> • અભ્યાસક્રમની અને અભ્યાસતેર પ્રવૃત્તિઓમાં શિક્ષકોની અને શાળા વ્યવસ્થાપન સમિતિ (SMC) ની સમાન ભાગીદારી નિશ્ચિત કરશે.
૪	<p>પોતાના ક્ષેત્રાધિકારની અંદર રહેતા ચૌદ વર્ષ સુધીની ઉંમરના બાળકોનું રેકર્ડ નિયત કરવામાં આવે તે રીતે રાખશે.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • દરેક ગામ/તાલુકાએ બાળકોના રેકર્ડ જાળવણી થાય છે. તેની નિરીક્ષણની ભૂમિકા ભજવશે. • ડાયસ (DISE) માહિતીનું એકીકરણ કરશે. • પડોશની શાળાની માહિતીના એકીકરણ માટે રાજ્ય દ્વારા તૈયાર કરેલ નિયત પત્રકોના ઉપયોગ નિશ્ચિત કરશે. 	<ul style="list-style-type: none"> • દરેક ગામમાં બાળકોના રેકર્ડની જાળવણી થાય છે તેના નિરીક્ષણની ભૂમિકા ભજવશે. 	<ul style="list-style-type: none"> • ગામમાં બાળકોના જન્મ અંગેનું રેકર્ડ જાળવશે. • ૦-૩ વર્ષની વયજૂથના બધાજ બાળકોના, નામ, પિતા-માતાના નામ, જન્મ તારીખ, જાતિ (sex), આંગણવાડી (AMC)/પૂર્વ શાળામાં પ્રવેશ (coverage) અંગે નિયત નમૂનાઓમાં માહિતીની જાળવણ કરશે. • ૩-૬ વર્ષની વયજૂથના બધાજ બાળકોના નામ, પિતા-માતાના નામ, જન્મ તારીખ, જાતિ (sex), શાળામાં નામાંકન/શાળા બહાર/ખાસ તાલીમ અંગે નિયત નમૂનાઓમાં માહિતી જાળવણી કરશે. • સ્થળાંતર થતાં/થઇ આવતા બાળકો, જો કોઇ હોય તો તેમના રેકર્ડની જાળવણી કરશે. • અશક્તા ધરાવતા, કુટુંબમાં એકલ માતા/પિતા ધરાવતા, અનાથ વગેરે રક્ષણ વિનાના બાળકોની વિગતોની જાળવણી કરશે.
૫	<p>પોતાના ક્ષેત્રાધિકારની અંદર રહેતા દરેક બાળકના પ્રાથમિક શિક્ષણમાં પ્રવેશ, હાજરી અને તે પૂરું કરવા અંગે દેખરેખ-નિયંત્રણ નિશ્ચિત કરશે.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • તેના ક્ષેત્રાધિકારમાં બાળકોના પ્રવેશો અને હાજરી ઉપર દેખરેખ રાખશે. • ગ્રામ પંચાયત દ્વારા પ્રવેશ આપવામાં અને હાજરી 		<ul style="list-style-type: none"> • કોઈને પણ પ્રવેશ નિષેધ કરાય નહિ તે સુનિશ્ચિત કરશે. • કોઈ બાળક અનિયમિત હોય અથવા શાળા ત્યજી દે (dropout) અથવા નામાંકન થયું ન હોય તેવા કિસ્સામાં પ્રવેશ અને નિયમિત હાજરી સુનિશ્ચિત કરવા

		<p>નેશ્ચિત કરવામાં કોઇ અવરોધો હોય તો તે દૂર કરવામાં મદદ કરશે અને દેખરેખ રાખશે.</p>	
5	<p>શાળાના મકાન સહિત આધાર માળખું, શૈક્ષણિક સ્ટાફ અને ભણવાની સામગ્રી પૂરાં પાડશે.</p>	<ul style="list-style-type: none"> તેના ક્ષેત્રાધિકાર હેઠળની શાળાઓ આરટીઈ એક્ટની જોગવાઈને અનુરૂપ કાર્યકર અને વિદ્યાર્થી -શિક્ષકોના પ્રમાણ (PTR) જળવાઈ રહે તે સુનિશ્ચિત કરશે, કોઈ ઉણપ જણાતા કિસ્સામાં જિલ્લા પંચાયત પોતાના 	<p>ગામના સમાજને પ્રેરણા આપશે.</p> <ul style="list-style-type: none"> દરેક બાળક તેનું શૈક્ષણિક સ્તર સુધારે તેનું ધ્યાન રાખશે. દરેક બાળકના પ્રવેશ, હાજરી અને પ્રારંભિક શિક્ષણ પૂર્ણ કરે તે સુનિશ્ચિત કરશે અને તે માટે એસએમસીને મદદરૂપ થશે. શાળાઓમાં બાળકોના પ્રવેશ પારદર્શક, સ્પષ્ટ અને યોગ્ય પદ્ધતિથી થાય તે માટે એસએમસીને સહયોગ આપશે. કન્યાઓ, અસુરક્ષિત જૂથો અને નબળા વર્ગોના માતા-પિતા તેમના બાળકોને શાળાએ મોકલે એ માટે પ્રેરણા આપશે. શિક્ષકની અછત, કુદરતી આપત્તિ જેવા પ્રવેશ અને હાજરીને અસરકર્તા અવરોધો અને પ્રશ્નો ઉકેલશે. જો પ્રશ્નો તેમના ક્ષમતા ઉપર વટના હોય તો તે જિલ્લા સાથે હાથ ધરશે. એસએમસીને મળતા નાણાં સમયસર અને ગુણવત્તાયુક્ત બાંધકામો માટે અને અન્ય શાળાઓની માળખાકીય સુવિધાઓ માટે વપરાય તે સુનિશ્ચિત કરવા નિરીક્ષણ કરશે. મળવાપાત્ર સ્ટાફની અછત અને શિક્ષકની નબળી કામગીરી/હાજરી અંગે ઉચ્ચ સત્તાધિકારી સમક્ષ રજૂઆતો કરશે.

	નાધનોથી વચગાળાની અને કામચલાઉ વ્યવસ્થા કરશે.	કલમ-૪માં નિર્દિષ્ટ કરેલી ખાસ તાલીમ સગવડ પૂરી પાડશે. અને સ્થાનાંતરિત કુટુંબોના બાળકોનો પ્રવેશ નિશ્ચિત કરી આપશે.	શાળામાં વિદ્યાર્થી-શિક્ષકના પ્રમાણ (PTR) જાળવી રાખવા રજૂઆત કરશે.
૭ અને ૧૧	<ul style="list-style-type: none"> જિલ્લામાં કરવામાં આવતી બધીજ ખાસ તાલીમો (સ્પેશ્યલ ટ્રેનિંગ) ઉપર નિરીક્ષણ, ખાતરી કરશે અને તેની માહિતી રાખશે. 	<ul style="list-style-type: none"> શાળા બહારના બાળકોનું રેકર્ડ જાળવશે. એસએમસીના સહયોગમાં રહી બધાજ શાળા બહારના બાળકોના નામાંકન થાય અને તેઓ નિયમિત વર્ગની હરોળમાં રહે તે સુનિશ્ચિત કરશે. શક્ય હોય ત્યાં સુધી ખાસ તાલીમ શાળામાં જ અપાય, અન્યથા એસએમસી અને શાળાની સહાયતામાં નજીકના અને સલામત સ્થળે અપાય તે સુનિશ્ચિત કરશે. બધાજ શાળા બહારના બાળકોને ખાસ તાલીમ/શાળામાં નિયમિત મોકલે તે માટે ગામ-સમાજને પ્રેરણા આપશે. સ્થળાંતર કરી ગામમાં આવતા/જતા બધાજ બાળકોની તપાસ રાખશે. ગામમાં સ્થળાંતર થઇ આવતા બાળકો માટે ખાસ તાલીમની જોગવાઈ કરશે. સ્થળાંતર થઇ જતા કુટુંબના ગામમાં રહેતા બાળકોનું ધ્યાન રાખવા સમાજને પ્રેરણા આપશે. 	<ul style="list-style-type: none"> બાળકોની હાજરી અને નામાંકનો/શાળા બહારના બાળકો માટેની ખાસ તાલીમ ઉપર દેખરેખ અને
૮	<ul style="list-style-type: none"> વિદ્યાર્થી-શિક્ષકનાં નિયત થયેલ પ્રમાણ જાળવવા 		

	પ્રાથમિક શિક્ષણની સારી ગુણવત્તા નિશ્ચિત કરશે.	શિક્ષકોની પૂનઃનિયુક્તિ સુનિશ્ચિત કરશે.	<ul style="list-style-type: none"> જ્યાં આધાર માળખાની સુવિધાઓ મંજૂર થઈ હોય ત્યાં તેની પ્રગતિ અને પ્રવૃત્તિઓ ઉપર દેખરેખ રાખશે. 	સહયોગ આપશે.
૯	પ્રાથમિક શિક્ષણના અભ્યાસક્રમ અને શિક્ષણના કાર્યક્રમ સમયસર નિશ્ચિત કરશે.	<ul style="list-style-type: none"> દરેક શાળામાં સમયસર પાઠ્ય પુસ્તકો અને ટીએલએમની વહેંચણી થાય તે સુનિશ્ચિત કરશે. 	<ul style="list-style-type: none"> બાળકોની હાજરીની નિયમિતતા માટે અને બાળકોની પ્રગતિ ઉપર ધ્યાન રાખવા માટે માતા-પિતા/સમાજ અને શાળા વચ્ચે અવાર-નવાર આંતરક્રિયા કરવા ગામ-સમાજને પ્રેરણા આપશે. નક્કી કરેલ કામકાજના દિવસો/શિક્ષણના કલાકો મુજબ જ શાળાનું કામકાજ ચાલે છે. તે સુનિશ્ચિત કરવા નિરીક્ષણ કરવું અને નિયમભંગના કિસ્સાની નિયંત્રણ અધિકારીને ફરિયાદ કરશે. 	<ul style="list-style-type: none"> બાળકોની હાજરીની નિયમિતતા માટે અને બાળકોની પ્રગતિ ઉપર ધ્યાન રાખવા માટે માતા-પિતા/સમાજ અને શાળા વચ્ચે અવાર-નવાર આંતરક્રિયા કરવા ગામ-સમાજને પ્રેરણા આપશે. નક્કી કરેલ કામકાજના દિવસો/શિક્ષણના કલાકો મુજબ જ શાળાનું કામકાજ ચાલે છે. તે સુનિશ્ચિત કરવા નિરીક્ષણ કરવું અને નિયમભંગના કિસ્સાની નિયંત્રણ અધિકારીને ફરિયાદ કરશે.
૧૦	શિક્ષકો માટે તાલીમની સગવડ પૂરી પાડશે.	<ul style="list-style-type: none"> ડાયટ/બીઆસી સાથે પરામર્શ કરીને શૈક્ષણિક કેલેન્ડર તૈયાર કરશે. કોઈ કિસ્સામાં વિશિષ્ટ તાલીમની જરૂરિયાત જણાય તો આવી તાલીમ આપતી સંસ્થાના શિક્ષક સાથે સંપર્ક કરશે. નવનિયુક્ત શિક્ષકોની સેવાકાલીન તાલીમ માટે નક્કર આધાર માળખું પૂરું પાડશે. 	<ul style="list-style-type: none"> તાલુકા સ્તરના શિક્ષકોની તાલીમ માટે આધાર-માળખું પૂરું પાડશે. 	<ul style="list-style-type: none"> તાલુકા સ્તરના શિક્ષકોની તાલીમ માટે આધાર-માળખું પૂરું પાડશે.

		<ul style="list-style-type: none"> • તાજની જરૂરિયાત અંગેની માહિતી બીઆરસીને પૂરી પાડશે. જેથી સેવાકીય તાલીમને ધ્યાન (ફોકસ)માં લઇ શકાય. • ગ્રામ અને તાલુકા પંચાયત સ્તરથી મળતી ફરિયાદોના નિરાકરણ થાય એ સુનિશ્ચિત કરશે. 		
૧૨	<p>પોતાના ક્ષેત્રાધિકારની અંદરની શાળાઓની કામગીરી પર દેખરેખ-નિયંત્રણ રાખશે, અને</p>			<ul style="list-style-type: none"> • શાળાના મકાનની જાળવણી અને શાળા વિસ્તાર શૈક્ષણિક હેતુઓ માટે વપરાય તેની દેખરેખ રાખશે. • શિક્ષકોની હાજરી સુનિશ્ચિત કરશે. • ગ્રામ પંચાયતને અસંતોષ હોય તેવા પ્રશ્નો જિલ્લા પ્રાથમિક શિક્ષણ/જિલ્લા પંચાયતને રજૂ કરશે. • નબળો દેખાવ કરતી શાળાઓના મુખ્ય શિક્ષક અને એસએમસી સભ્યોને મળીને શાળાની કામગીરીની તપાસણી કરવી અને આરટીઈ એક્ટની અમલવારી માટે સમાજનું દબાણ લાવશે. • શૈક્ષણિક સ્તરના સંવર્ધન માટે ચકાસણી માટે અધિક સમય ફાળવશે.
૧૩	<p>શૈક્ષણિક કેલેન્ડર નક્કી કરશે.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • સમાજના વ્યવસ્થાપનોના પ્રકાર, સ્થાનિક તહેવારોને ધ્યાનમાં રાખીને સ્થાનિક જરૂરિયાતોના આધારે જિલ્લા પંચાયત નક્કી કરશે. 		